PROVINCIE FLEVOLAND

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Minister K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Verzenddatum
– 4 FEB. 2021

Bijlagen
4

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2684742

Onderwerp
Ontheffingsaanvraag Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Geachte mevrouw Ollongren,

Middels deze brief vragen wij een ontheffing aan van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) ten behoeve van de ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF).

Aanleiding
In de oude haven van Urk is geen ruimte meer voor nieuwe bedrijvigheid. De realisatie van een nieuwe buitendijkse maritieme servicehaven is de enige mogelijkheid voor uitbreiding van de maritieme sector. Zo kan de werkgelegenheid in Urk behouden blijven en doorgroeien. Om het Maritieme Cluster op Urk meer fysieke ontwikkelruimte te bieden, wil de provincie daarom - op verzoek van de maritieme ondernemers - een nieuwe buitendijkse servicehaven ten zuiden van Urk ontwikkelen. Gelijktijdig wordt door de gemeente Urk aangrenzend een nieuw binnendijks bedrijventerrein ontwikkeld. De nieuwe servicehaven en het bedrijventerrein bieden de noodzakelijke ruimte voor de groeiende vraag naar maritieme diensten en producten. Hierbij horen activiteiten zoals het (af)bouwen van jachten, onderhoudswerkzaamheden aan luxejachten en vissersboten, dienstverlening bij waterbouw- en offshore activiteiten, maritieme innovatie en productontwikkeling. Rondom het toekomstbestendig maken van het Maritieme Cluster op Urk is een regiodeal tussen regio en het Rijk afgesloten: de 'Regiodeal Noordelijk Flevoland'. De realisatie van de MSNF is hier een belangrijk onderdeel van.

Voor de realisatie van de MSNF is al eerder een ontheffing van het Barro aangevraagd en verleend, maar door gewijzigde omstandigheden moet een nieuwe ontheffing worden aangevraagd. Hieronder worden de historie, de wijzigingen ten opzichte van het oude Inpassingsplan en de daarvoor verleende Barro-ontheffing, het project en de daarvoor benodigde Barro-ruimte nader toegelicht. Vervolgens wordt gemotiveerd waarom wij vinden dat dit project voldoet aan de voorwaarden om de gevraagde Barro-ontheffing te kunnen verlenen.

Eerder verleende Barro-ontheffing
Voor dit project is in 2016 reeds een ontheffing van het Barro aangevraagd en verleend. Deze ontheffing ging uit van het overdragen van 5 hectare Barro-ruimte voor landaanwinning en nieuwe bebouwing door de gemeente Urk aan de gemeente Noordoostpolder[1] ten behoeve van de

[1] Ten tijde van deze Barro-ontheffing lag de locatie van de te realiseren MSNF in de Noordoostpolder. Sindsdien heeft er een grenscorrectie plaatsgevonden en nu ligt de locatie in Urk.

ontwikkeling van de MSNF. De toenmalige minister oordeelde dat het initiatief in formele zin in strijd is met het Barro, maar niet in materiële zin. Het nationaal belang dat het Barro beoogt te beschermen wordt niet aangetast, doordat het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied niet méér wordt aangetast, door de gemeentelijke verdeling van onbenutte bebouwingsruimte, dan het Barro maximaal toestaat. Dit feit, tezamen met de omstandigheid dat het provinciaal belang van de realisatie van de MSNF bijzonder groot is voor de regio, maakte dat in deze omstandigheden voorrang kon worden gegeven aan het provinciaal belang.

Uitspraak Raad van State
Tegen het definitieve Inpassingsplan is in oktober 2017 door één partij beroep ingesteld bij de Raad van State. De verleende Barro-ontheffing maakte onderdeel uit van dit beroep. In december 2019 heeft de Raad van State uiteindelijk uitspraak gedaan in deze zaak. Over het deel van het beroep dat zich richtte tegen de verleende Barro-ontheffing oordeelde de Raad van State dat de minister in redelijkheid de ontheffing heeft kunnen verlenen. Reden hiervoor is dat de aanleg van de MSNF van groot provinciaal belang is om een regio met een relatief hoge werkloosheid een krachtige economische impuls te geven. Bovendien wordt het nationaal belang dat het Barro beoogt te beschermen niet aangetast, doordat de ene gemeente haar uitbreidingsruimte overdraagt aan een andere gemeente. Er wordt immers niet meer waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied aangetast dan de afzonderlijke uitbreidingsruimte van beide gemeenten bij elkaar.
Daarnaast oordeelde de Raad van State dat Provinciale Staten terecht de ophoging van de gronden tussen de buitenkruinlijn en de teen van de dijk (de kernzone) en de golfbrekers niet aangemerkt hebben als landaanwinning als bedoeld in artikel 2.12.2, eerste lid, van het Barro, zodat dit niet meetelt als gebruik van de ontwikkelingsruimte als bedoeld in artikel 2.12.2, tweede lid van het Barro. Reden hiervoor is dat het hierbij gaat om dijkversterking, waarvoor het Barro een uitzondering maakt.
Ter zitting bleek wel dat de verbeelding van het Inpassingplan per abuis voorzag in een aanduiding voor een maximale vloeroppervlakte. Dat had een aanduiding voor een maximale oppervlakte moeten zijn. In het nieuwe Inpassingsplan is dat aangepast.

Het Inpassingsplan is door de Raad van State op 11 december 2019 enkel vernietigd vanwege de rechtsgevolgen van de zogenaamde PAS-uitspraak van 29 mei 2019. Dit betekent dat er een nieuw Inpassingsplan moet komen en de daarbij behorende procedures opnieuw moeten worden doorlopen.

Wijzigingen ten opzichte van het oude plan
Het nieuwe Inpassingsplan is nagenoeg gelijk gebleven aan het oude. De belangrijkste wijziging is het schrappen van het bunkerstation, om zo de stikstofuitstoot van het project te verlagen wat de uitvoerbaarheid van het plan ten goede komt.
Zowel in het oude als het nieuwe Inpassingsplan is binnen de bestemming water de realisatie van drijvende dokken en voorzieningen om schepen te water te laten en uit het water te halen met de daarbij behorende bouwwerken geen gebouwen zijnde, zoals afmeerplaatsen, toegestaan. Echter, de oppervlakte van deze bouwwerken was in het oude Inpassingsplan niet meegerekend bij de totale buitendijkse bouwoppervlakte, terwijl ook de oppervlakte van deze (drijvende) bouwwerken valt onder het begrip bebouwing in de zin van artikel 2.12.2 Barro. Deze (drijvende) bouwwerken tasten het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied (het nationaal belang dat het Barro beoogt te beschermen) weliswaar niet aan, maar het Barro maakt hiervoor geen uitzondering. Deze ontheffingsaanvraag ziet nu ook op deze (drijvende) bouwwerken.

Daarnaast heeft inmiddels een grenscorrectie plaatsgevonden tussen de gemeenten Urk en Noordoostpolder waardoor het haventerrein en de ontsluitingsweg nu volledig binnen de gemeente Urk komen te liggen. Echter, het Barro gaat uit van de gemeentegrensindeling d.d. 20 december 2009 (art. 2.12.2 lid 4 Barro). Dus vanwege die peildatum maakt dit voor de ontheffing geen verschil.

Benodigde Barro-ruimte
De MSNF zal een oppervlak hebben van maximaal 13 hectare (maximaal 10 hectare buitendijks haventerrein en 3 hectare (drijvende) bouwwerken in het water) en is voorzien in het IJsselmeer ten zuiden van de kern Urk.
Het plangebied bestaat uit 3 hoofdfuncties: De kade (het haventerrein), water met golfbrekers (die deel gaan uitmaken van de waterkering en in de legger van het Waterschap worden opgenomen) en vaargeulen en een ontsluitingsweg. In de bijbehorende planregels is opgenomen dat het buitendijkse haventerrein, gerekend vanaf de aan de waterzijde lopende grens van de kernzone van de dijk, maximaal 10 hectare mag bedragen. Dit is in overeenstemming met de in 2016 verleende ontheffing van het Barro.
Echter, zoals hiervoor benoemd, was in het oude Inpassingsplan ten onrechte geen rekening gehouden met het feit dat (drijvende) bouwwerken in het water ook vallen onder de buitendijkse Barro-ontwikkelruimte.
Voor het totale project MSNF is dus 13 hectare Barro-ruimte nodig voor landaanwinning/bebouwing in het IJsselmeergebied.

Zowel de gemeente Urk als de gemeente Noordoostpolder hebben aangegeven hun 5 hectare Barro-ruimte voor landwaanwinning in te willen zetten voor de ontwikkeling van de MSNF (zie bijgevoegde samenwerkingsovereenkomst, punt C). Deze overeenkomst zou van rechtswege op 31 december 2018 eindigen, maar omdat de planning is vertraagd door de vernietiging van het Inpassingsplan door de Raad van State hebben partijen gezamenlijk besloten om de overeenkomst te verlengen tot 31 december 2022. Dus de afspraken zijn nog steeds van kracht en gemeente Noordoostpolder is nog steeds bereid om haar 5 hectare Barro-ruimte over te dragen voor de ontwikkeling van de MSNF (zie bijgevoegde instemming van de gemeente Noordoostpolder).
Daarnaast heeft ook de gemeente Lelystad zich bereid verklaard 3 hectare beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van de MSNF (zie bijgevoegde bestuursovereenkomst).

Toetsing aan het Barro
Om buitendijks de MSNF te kunnen realiseren dient het voornemen getoetst te worden aan de Barro-regels voor het IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte, titel 2.12). Artikel 2.12.2 (geen nieuwe bebouwing en landaanwinning in bestemmingsplan), sub 2 onder c en f onder punt 2, van het Barro bepalen:

2. Het eerste lid geldt niet voor nieuwe bebouwing of landaanwinning, die na 22 december 2009 in een bestemmingsplan zijn of worden mogelijk gemaakt met een totale oppervlakte per gemeente van ten hoogste:
c. 150 hectare voor de gemeente Lelystad ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven;

f. 5 hectare voor niet in dit lid genoemde gemeenten ten behoeve van:
2. andere bestemmingen dan natuurontwikkeling, aansluitend op de bestaande bebouwing.

Het is in eerste aanzet aan gedeputeerde staten, voor dit voornemen het bevoegde gezag voor de voorbereiding van het ruimtelijke plan, om te beoordelen of het ruimtelijke plan aan het Barro voldoet en zo niet, of aan de criteria voor een Barro-ontheffing kan worden voldaan.

Deze toets heeft plaatsgevonden en gedeputeerde staten hebben geconcludeerd dat de ontwikkeling van de MSNF in strijd is met het Barro, waardoor er ontheffing noodzakelijk is.

Reden hiervoor is dat het te ontwikkelen 10 hectare buitendijks haventerrein en de aansluitend daarop in het water te realiseren 3 hectare aan (drijvende) bouwwerken, zoals steigers, dokken en boothuizen, ten behoeve van deze haven volledig op grondgebied van de gemeente Urk komen te liggen en gemeente Urk conform het Barro maximaal 5 hectare aan nieuwe bebouwing of landaanwinning in het IJsselmeergebied mag realiseren. Er is geen regel opgenomen op basis

waarvan gemeenten hun Barro-ruimte bij elkaar mogen optellen of aan elkaar beschikbaar mogen stellen. De toelichting bij het Barro geeft aan dat dit alleen mag in het geval van een gemeentelijke herindeling. Daarvan is bij dit plan echter geen sprake.

Daarnaast zijn de hectares buitendijkse ontwikkelruimte van Lelystad toegekend ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven. Ook hier voldoet de MSNF niet aan, want dit is een servicehaven en geen overslaghaven.

Om bovenstaande redenen is een ontheffing van het Barro noodzakelijk. Hieronder wordt onderbouwd en gemotiveerd dat aan de criteria hiervoor wordt voldaan.

Motivering verzoek Barro ontheffing

1. *Het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied neemt per saldo niet af*

Door het feit dat gemeenten Noordoostpolder en Lelystad hun Barro-ruimte (deels) ter beschikking stellen ten behoeve van de ontwikkeling van de MSNF, zoals vastgelegd in twee overeenkomsten, is er in de optiek van de provincie in kwantitatief opzicht geen strijd met het Barro. Het maximaal toegestane oppervlak voor landaanwinning wordt immers niet overschreden en daardoor wordt het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied niet méér aangetast dan binnen de regels van het Barro zou zijn toegestaan. Ook uit voornoemde uitspraak van de Raad van State d.d. 11 december 2019 blijkt dat het optellen van Barro-ruimte van meerdere gemeenten voor een project werd geaccepteerd.

2. *De MSNF versterkt de recent gerealiseerde overslaghaven Flevokust Haven te Lelystad*

De MSNF is weliswaar geen overslaghaven en voldoet daarmee niet aan het feit dat de hectares buitendijkse ontwikkelruimte van Lelystad toegekend zijn ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven. Maar de MSNF maakt wel onderdeel uit van de totale maritieme strategie van provincie Flevoland. In Lelystad heeft de provincie recent de overslaghaven Flevokust Haven gerealiseerd. De nieuwe haven bij Urk heeft geen logistieke functie, maar richt zich volledig op (internationale) maritieme dienstverlening. Flevokust Haven en de MSNF zijn als het ware één haven, verdeeld over twee locaties; 'one port, two locations'. Zij vullen elkaar aan en zijn geen concurrenten.
Het belang van de ontwikkeling van de MSNF is ook voor Lelystad is groot. Met de ontwikkeling van de MSNF wordt het Flevolandse maritieme cluster verbreed. Dit is ook van belang voor Flevokust Haven en de toekomstige gebiedsontwikkeling aldaar. De maritieme serviceactiviteiten op Urk zijn van toegevoegde waarde voor de logistieke activiteiten bij Lelystad. Schepen die Flevokust Haven aandoen kunnen voor klein of groot onderhoud terecht bij de MSNF. Ook wordt Flevokust Haven aantrekkelijker voor partijen die actief zijn in projectlading en 'special projects' zoals windmolenbouw. Hiervoor zijn vaak gespecialiseerde vaartuigen en werkschepen benodigd die op Urk aanwezig zijn. Wanneer de MSNF niet tot ontwikkeling zou kunnen komen, is de kans reëel dat dit type vaartuigen uit de regio verdwijnt.
Ook de gemeente Lelystad onderschrijft het belang van de ontwikkeling van de MSNF voor Lelystad en Flevokust Haven in het bijzonder, zoals ook blijkt uit de bestuursovereenkomst.

3. *Met de inbreng van 3 hectare Barro-ruimte door Lelystad ten behoeve van de MSNF blijven er nog voldoende hectares over voor de ontwikkeling van woningbouw en uitbreiding van de overslaghaven (Flevokust Haven) in Lelystad*

Gemeente Lelystad mag conform het Barro maximaal 150 hectare aan nieuwe bebouwing of landaanwinning in het IJsselmeergebied realiseren ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven. Recent is in Lelystad de overslaghaven Flevokust Haven gerealiseerd. Hiervoor is door gemeente Lelystad 5 hectare Barro-ruimte ingezet. Dit betekent dat er nog 145 hectare over is, waarvan Lelystad bereid is om 3 hectare over te dragen ten behoeve van de MSNF. Daarmee is er nog 142 hectare over voor de ontwikkeling van woningbouw en uitbreiding van de overslaghaven (Flevokust Haven).

De gemeente Lelystad heeft onderzocht hoeveel ruimte Lelystad naar schatting nodig heeft voor de eigen buitendijkse ontwikkelingen zoals mogelijke uitbreiding van Flevokust Haven en de Kustvisie. Op basis daarvan heeft gemeente Lelystad geconcludeerd dat er - ook na de ter beschikking stelling van 3 hectare voor de ontwikkeling van de MSNF - voldoende Barro-ruimte voor Lelystad beschikbaar blijft.

4. Het provinciaal belang wordt onevenredig belemmerd
Het provinciaal belang bij deze ontwikkeling is groot. Daarom hebben Provinciale Staten in 2016 de MSNF van provinciaal belang verklaard. Daarnaast is in 2017 het investeringsbesluit genomen om als provincie de haven risicodragend te ontwikkelen. De provincie Flevoland kiest voor deze actieve rol vanwege de noodzaak om de economie van de regio te verbreden en te versterken en daarmee toekomstbestendig te maken en de economie van Urk minder afhankelijk te maken van de visserij en visverwerkende industrie. Met de realisatie van de MSNF wil de provincie een krachtige economische impuls geven aan de regio en voorkomen dat vitale bedrijven vanwege ruimtegebrek zich buiten de provincie moeten gaan vestigen om concurrerend te kunnen blijven in deze wereldmarkt. Daarnaast speelt het behoud werkgelegenheid een rol, ook gezien de relatief hoge werkloosheid in deze regio.

De eenzijdige samenstelling van de maritieme sector (met name de visserij) en de karakteristiek van de beroepsbevolking, maakt Noordelijk Flevoland - en in het bijzonder Urk- kwetsbaar voor economische schokken. Door de beperkte fysieke ruimte van de oude werkhaven worden de ondernemers geremd in verbreding, innovatie en groei. Deze drie zijn noodzakelijk en randvoorwaardelijk voor het maritiem cluster voor een duurzaam bestaan en voor behoud en versterking van de concurrentiepositie om tot de top van de maritieme sector te blijven behoren. De MSNF en het nieuwe binnendijkse bedrijventerrein, waarvoor Urk het ontwerp bestemmingsplan recent in procedure heeft gebracht, faciliteren de groeiende vraag naar maritieme diensten en producten. De bedrijven die meer ruimte nodig hebben richten zich op activiteiten zoals het (af)bouwen van steeds ook groter wordende jachten, onderhoudswerkzaamheden aan luxejachten en vissersboten, dienstverlening bij waterbouw- en offshore activiteiten, maritieme innovatie en productontwikkeling. Ook is er behoefte aan ruimte voor kleinere reparaties, re-fits en aanverwante maritieme dienstverlening zoals voor duiken en onderwateronderzoeken. Daarnaast is er vraag naar het ombouwen van schepen die omvangrijke ladingen moeten vervoeren, zoals windturbines voor parken op groot open water.

De mogelijk negatieve economische consequenties van de Brexit, het algehele verbod op pulsvisserij, de invoering van de aanlandplicht, de herstructurering van de IJsselmeervisserij en de consequenties van Covid-19 voor de economie vergroten de urgentie om het Maritiem Cluster Urk letterlijk en figuurlijk ruimte te bieden. Zonder mogelijkheden voor doorontwikkeling komt het cluster in een negatieve spiraal terecht, waarbij toonaangevende bedrijven het maritieme cluster op Urk zullen verlaten. De realisatie van de MSNF is de enige mogelijkheid voor het behoud en uitbreiding van de maritieme sector. Zo kan de werkgelegenheid in Urk behouden blijven en doorgroeien. Wanneer er op korte termijn geen duidelijkheid is over de realisatie van de MSNF zal een aantal ondernemers op sleutelposities binnen het maritieme cluster Urk een andere vestigingsplaats kiezen. Dit is dan niet alleen buiten Urk, maar mogelijk ook buiten Nederland.

Het Rijk en regio onderschrijven beide de urgentie voor de MSNF en hebben de handen ineen geslagen en de 'Regio Deal Noordelijke Flevoland' gesloten (december 2019), met als doel om langs drie pijlers het maritieme cluster op Urk te versterken: realiseren van fysieke ontwikkelruimte (de MSNF); het verbreden en versterken van het maritieme cluster langs de lijn van innovatie/duurzaamheid; talentontwikkeling.

De MSNF is ook onderdeel van de elfde tranche van de Crisis- en herstelwet. De kern van deze wet is dat met nieuwe en/of aangepaste procedures doelgericht wordt gewerkt aan werkgelegenheid en duurzaamheid.

5. *Aansluitend op bestaande bebouwing*
Tot slot vindt deze ontwikkeling plaats aansluitend op het bestaande bedrijventerrein Zwolsehoek en de bestaande infrastructuur (Domineesweg) van de gemeente Urk. Op de bijgevoegde visualisatie is dat goed zichtbaar. Hiermee wordt ook voldaan aan de voorwaarde van het Barro dat andere bestemmingen dan natuurontwikkeling moeten aansluiten op de bestaande bebouwing. Bovendien is de gemeente Urk ook bezig met de ontwikkeling van een binnendijks bedrijventerrein ter hoogte van de MSNF aan de andere kant van de dijk. Hiervoor ligt het ontwerp Bestemmingsplan op dit moment ter inzage.

Aanvraag ontheffing Barro
Bij dezen vragen wij een nieuwe ontheffing van het Barro aan voor de totale benodigde Barro-ruimte voor landaanwinning c.q. nieuwe bebouwing ten behoeve van de ontwikkeling van de MSNF. Dit betreft in totaal 13 hectare. Dit bestaat uit 10 hectare buitendijks haventerrein en 3 hectare voor de benodigde (drijvende) bouwwerken in het water.
Per abuis is bij de Barro-ontheffingsaanvraag voor het vorige Inpassingsplan geen rekening gehouden met deze (drijvende) bouwwerken, terwijl het plan hierin wel voorzag. Inhoudelijk is het voorliggende plan niet gewijzigd ten opzichte van het vorige plan. Hierdoor kan in zoverre worden aangesloten bij de motivering van de vorige ontheffingsaanvraag die door de Raad van State is geaccepteerd.

Bij deze nieuwe ontheffingsaanvraag gaat het om het overdragen van in totaal 8 hectare Barro-ruimte voor landaanwinning en nieuwe bebouwing door de gemeenten Noordoostpolder (5 hectare) en Lelystad (3 hectare) voor de ontwikkeling van de MSNF, zoals deze volgens artikel 2.12.2, lid 2 onder c beschikbaar is voor de gemeente Lelystad en lid 2 onder f voor de gemeente Noordoostpolder.

In hoofdstuk 3 (overige bepalingen) van het Barro is onder artikel 3.2 (ontheffingsbevoegdheid) opgenomen dat u in overeenstemming met de Minister die het aangaat op aanvraag van Gedeputeerde Staten ontheffing kan verlenen van de bepalingen van hoofdstuk 2, indien de verwezenlijking van het gemeentelijk onderscheidenlijk provinciaal ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die bepalingen te dienen nationale belangen.

De Barro-ruimte die aan de gemeenten Urk, Noordoostpolder en Lelystad gezamenlijk is toegewezen wordt niet overschreden, waardoor het nationaal belang van het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied - en dat artikel 2.12.2, tweede lid, van het Barro beoogt te beschermen, te weten het behoud van waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied - niet wordt geschaad.

Bovendien heeft de gemeente Lelystad aangegeven - ook na de ter beschikking stelling van 3 hectare voor de ontwikkeling van de MSNF - voldoende Barro-ruimte over te houden voor de eigen buitendijkse ontwikkelingen zoals mogelijke uitbreiding van Flevokust Haven en de Kustvisie.

De ontheffing zou ruimte moeten bieden aan het in juridisch-administratieve zin kunnen inzetten van de benodigde hectares Barro-ruimte om de MSNF te kunnen realiseren op het grondgebied van de gemeente Urk. Het betreft 5 ha van de gemeente Urk, 5 hectare van de gemeente Noordoostpolder en 3 hectare van de gemeente Lelystad. Het feit dat het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied niet méér wordt aangetast dan het Barro maximaal toestaat en de ontwikkeling van de MSNF de recent gerealiseerde overslaghaven Flevokust Haven te Lelystad versterkt, maakt in de ogen van de provincie dat de ontwikkeling van de MSNF onevenredig zou worden belemmerd in relatie tot de met de betreffende Barro-regels te dienen nationale belangen.

In eerdere vooroverlegrondes is de ontwikkeling uitgebreid besproken met de diverse overlegpartners. Rijkswaterstaat Midden-Nederland is hierbij betrokken geweest als waterbeheerder en nautisch beheerder van het gebied. De in het vooroverleg door RWS benoemde aandachtspunten zijn in het ontwerp-Inpassingsplan opgenomen.

Gedeputeerde Staten van Flevoland concluderen dat er gezien het vorenstaande, dan ook geen feitelijke en juridische beletselen aanwezig zijn om het plan uit te voeren, anders dan een ontheffing van het Barro. Wij verzoeken u dan ook de door ons gevraagde ontheffing van het Barro te verlenen.

Wij horen graag of u kunt instemmen met deze ontheffingsaanvraag.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

drs. D.J. Tijl - L. Verbeek

190 5451

PROVINCIE FLEVOLAND

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

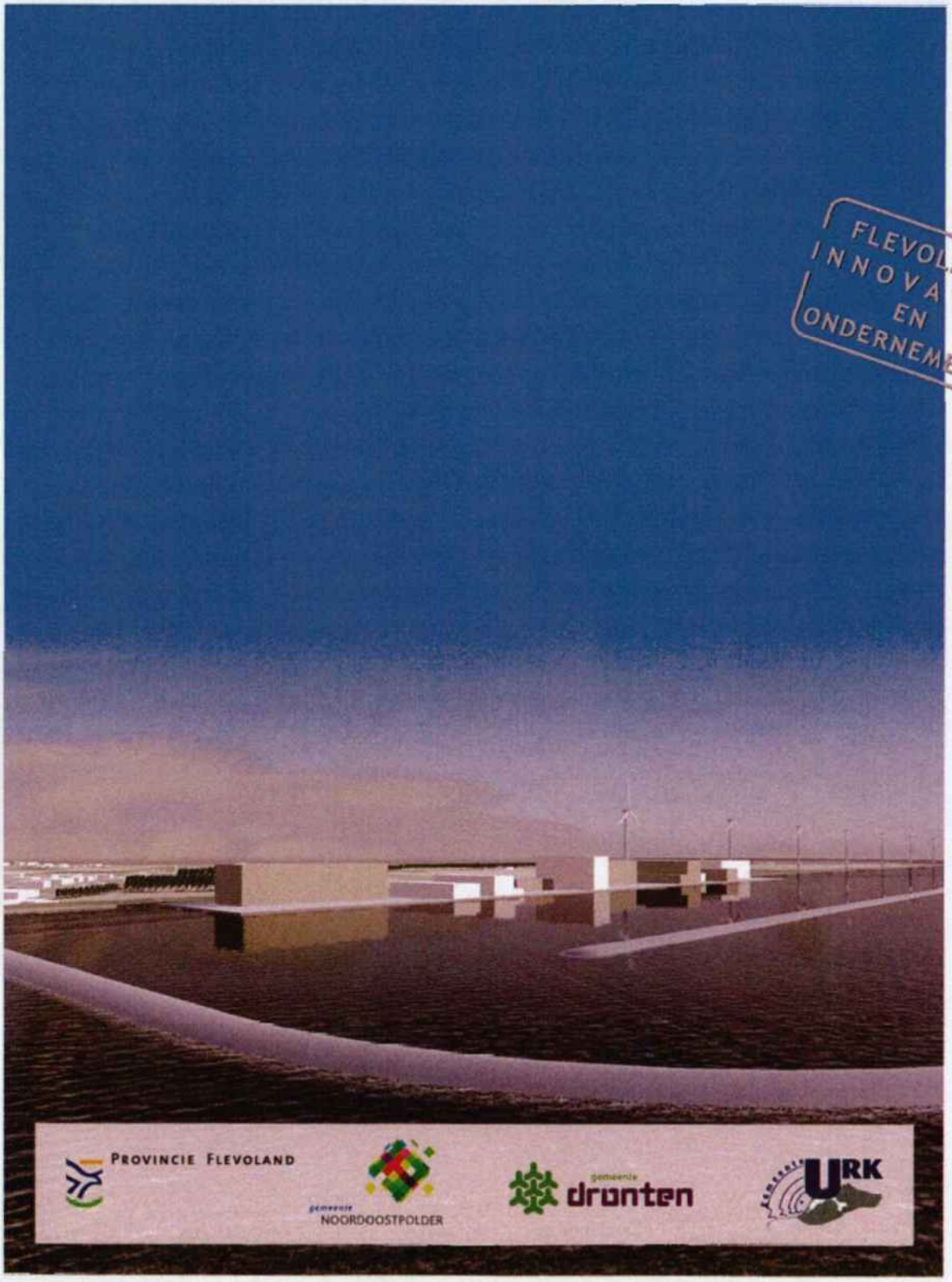

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST MARITIEME SERVICEHAVEN NOORDELIJK FLEVOLAND

ONDERGETEKENDEN:

1. de provincie Flevoland, zetelende te Lelystad, te dezen vertegenwoordigd door de heer L. Verbeek, Commissaris van de Koning van de provincie Flevoland, hierna te noemen: de Provincie

en:

2. Gemeente Urk, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer G. Post, lid van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk, hierna te noemen: Urk

en:

3. Gemeente Noordoostpolder, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.E. Wijnants lid van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Noordoostpolder, hierna te noemen: Noordoostpolder

en:

4. Gemeente Dronten, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer D.M. Vis, lid van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Dronten, hierna te noemen: Dronten.

Partijen 2, 3 en 4 hierna gezamenlijk te noemen: de Gemeenten.

Hierna gezamenlijk ook te noemen: Partijen.

OVERWEGENDE DAT:

- Reeds lange tijd plannen worden ontwikkeld voor de realisatie van een maritieme servicehaven bij Urk;
- Het consortium Flevo Port er niet in geslaagd is om voor eigen rekening en risico een maritieme servicehaven te doen realiseren binnen de gemeentegrenzen van Urk en Noordoostpolder;
- De Provincie, Noordoostpolder en Urk gezamenlijk de ambitie hebben om tot economische structuurversterking van Noordelijk Flevoland te komen;
- Noordoostpolder en Urk de Provincie hebben verzocht een inpassingsplan op te stellen om de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland planologisch mogelijk te maken;
- De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland gelegen is op het grondgebied van Dronten en Noordoostpolder en nabij Urk;
- De gemeente Dronten een pro-actieve rol wil spelen om in samenwerking met private partijen en overheden te komen tot deze voor de regio belangrijke economische ontwikkeling, niet enkel omdat een deel van het plangebied is gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Dronten;
- Bestuurders van de Gemeenten gezamenlijk aangegeven hebben dat zij de meerwaarde zien van deze nieuwe economische ontwikkeling en bedrijven in de regio extra kansen willen bieden en daarom graag meewerken;

- De Provincie uitgaat van een maritieme strategie met als uitgangspunt het huisvesten van logistieke bedrijvigheid op Flevokust en bedrijven die actief zijn op het gebied van scheepsbouw, -afbouw, en aanverwante maritieme dienstverlening in de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland;
- Provinciale Staten van de Provincie bevoegd gezag zijn voor het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan, zij besloten hebben de voorbereiding te starten en daarvoor een aantal randvoorwaarden te stellen;
- Partijen de voorkeur hebben ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland in nauw overleg, openheid waar mogelijk en vertrouwelijkheid waar nodig met elkaar te bewerkstelligen, waarbij geldt dat het resultaat aan wettelijke normen en maatschappelijke kwaliteitseisen voldoet;

VERKLAREN OVEREEN TE ZIJN GEKOMEN ALS VOLGT:

A) De ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland is van regionaal belang. Daarom werken Partijen samen met als doel:
   - het planologisch juridisch kader zonder onnodige vertraging vast te stellen;
   - de benodigde procedures naar realisatie (o.a. vergunningen) niet onnodig complex en lang te laten zijn;
   - optimale afstemming tussen functies te bereiken;
   - bestuurlijke en ambtelijke afstemming efficiënt te organiseren.

B) Noordoostpolder en Urk zijn in principe bereid om ieder vanuit het programma Zuiderzeelijngelden Noordelijk Flevoland de maximale bijdrage per project per gemeente, zijnde €2.500.000, beschikbaar te stellen voor de realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland.

C) Noordoostpolder en Urk stellen beiden hun buitendijkse ontwikkelruimte die volgens nationale regelgeving in het IJsselmeergebied beschikbaar is - te weten 5 ha per gemeente die zonder compensatie van waterbergend vermogen aan het waterlichaam mag worden onttrokken - volledig ter beschikking voor de realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland.

D) Urk stelt een integrale visie (met sluitende businesscase) op voor de bestaande haven. Provinciale Staten van Flevoland hebben vastgesteld dat een realistisch plan met sluitende businesscase voor de toekomstige ontwikkeling van de bestaande haven randvoorwaarde is voor het vaststellen van het ontwerp-inpassingsplan voor de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. Volgens de huidige planning (zie bijlage) wordt het ontwerp inpassingsplan in september 2016 vastgesteld door Gedeputeerde Staten; gelijktijdig dient ook deze visie met sluitende businesscase gereed te zijn.

E) Partijen beogen toekomstige concurrentie van de nieuw te ontwikkelen Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zoveel mogelijk te voorkomen, met het oog op een duurzame exploitatie van deze nieuwe haven en overige Flevolandse havens. De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zal zich richten op dienstverlening in de maritieme sector zoals scheepsbouw, scheepsreparatie en onderhoud en aanverwante diensten zoals duikwerkzaamheden, olie- en calamiteitenbestrijding en maritieme bergingswerkzaamheden. Het gaat hierbij om bedrijfsmatige en professionele beroepsvaart. Kleinschalige jachthavens voor pleziervaartuigen en dergelijke waar ook onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden door booteigenaren zelf en/of het jachtcentrum worden hierbij niet als concurrentie gezien. De huidige planologische ruimte en mogelijkheden voor autonome ontwikkelingen voor bestaande jachthavens en jachtcentra blijven onverminderd bestaan.

F) Bij het vormgeven van de toekomstige ontsluiting van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zal de Provincie waar mogelijk rekening houden met andere toekomstige ontwikkelingen in de buurt waarvoor op termijn een nieuwe ontsluiting is voorzien.

G) De Gemeenten zijn verplicht om conform hun legesverordening leges te heffen voor de inzet van het ambtelijk apparaat bij het verlenen van de benodigde vergunningen. Wel zijn zij bereid om de mogelijkheden te onderzoeken om overige kosten en inkomsten die verschuldigd zijn voor (de realisatie van) de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland op een andere manier ten goede te laten komen aan de economische structuurversterking in de regio.

H) De inzet van het ambtelijk apparaat benodigd voor afstemming, het doorlopen van het proces, MER en inpassingsplan wordt door Partijen niet in rekening gebracht naar elkaar of de afnemers van de haven.

I) De Provincie en Urk onderzoeken de mogelijkheden om risicodragend te participeren in de ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland, al dan niet in combinatie met private investeringen. Noordoostpolder en Dronten participeren niet risicodragend, maar denken wel mee over financieringsstructuren.

J) Besluiten over aanbesteding, aanleg, uitgifte, exploitatie en beheer van de nieuwe haven worden primair genomen door de Provincie. Partijen die op het moment van besluitvorming risicodragend investeren in de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland worden in de voorbereiding van de besluitvorming betrokken, met een wegingsfactor naar rato van het aandeel in de risicodragende investering.

K) Partijen die een publiekrechtelijke rol hebben, bijvoorbeeld bij vergunningverlening , onderhoud van de haven en veiligheidsaspecten in de openbare ruimte in en rondom de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland, worden vanuit het oogpunt van samenwerking vooraf betrokken bij de ontwerpkeuzes c.q. het opstellen van het programma van eisen en kunnen eventuele ongewenste ontwikkelingen bespreekbaar maken.

L) Ook wanneer Partijen geen leidende rol hebben in de zin van een risicodragend belang, komen Partijen overeen zich binnen de doelstelling van voorliggende overeenkomst maximaal in te spannen voor het mogelijk maken van een succesvolle ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland in overeenstemming met de doelstelling van deze overeenkomst zoals omschreven in artikel A.

M) Ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van het project wordt door Partijen een ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuur ingericht. De structuur hiervan kan per fase verschillen. Het secretariaat daarvan wordt gevoerd door de Provincie.

N) Partijen stemmen communicatie over het project onderling af. Doel van de communicatie is het bevorderen en behouden van voldoende maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en het positioneren van de haven in de regionaal economische context. In de fase van het inpassingsplan is de Provincie primair woordvoerder.

O) Wettelijk bestaat de verplichting dat de gemeenteraad op wiens grondgebied het inpassingspan betrekking heeft, gehoord moet worden. Voor het inpassingsplan Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zullen de gemeenteraden van Noordoostpolder, Dronten en Urk gehoord worden.

P) Deze overeenkomst eindigt van rechtswege op 31 december 2018, tenzij Partijen gezamenlijk besluiten om te verlengen. Indien een van de Partijen de overeenkomst tussentijds wil beëindigen dan treden Partijen daarover in overleg.

Getekend op 1 september 2016.

Voor akkoord namens de gemeente Urk

De heer G. Post, wethouder

Voor akkoord namens de gemeente Noordoostpolder

De heer J.E. Wijnants, wethouder

Voor akkoord namens de gemeente Dronten

De heer D.M. Vis, wethouder

Voor akkoord namens de provincie Flevoland

De heer L. Verbeek
Commissaris van de Koning

B/a

MSNF Planning op hoofdlijnen	2016									2017												2018					2019	2020
	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei		
Sluitende businesscase																												
Afnemers																												
Financiering																												
Provinciaal inpassingsplan (PIP)																												
Uitgangpuntennotitie ter inzage																												
Reactienota																												
Opstellen concept																												
Definitief eindconcept				01-jul																								
Uitloop / aanvullend onderzoek																												
Besluit GS vaststelling ontwerp						13-sep																						
Beeldvormende commissie						14-sep																						
Oordeelvormende commissie							12-okt																					
Besluit PS ontwerp rijp voor inspraak							26-okt																					
Ontwerp ter inzage																												
Horen gemeenteraden																												
Vaststelling PIP en antwoordnota																												
Beroepsprocedure												NTB																
Milieu effect rapportage (MER)																												
Notitie reikwijdte en detailniveau ter inzage																												
Locatiebezoek commissie MER	20-apr																											
Concept advies commissie MER		23-mei																										
Bespreken concept advies commissie MER		30-mei																										
Definitief advies commissie MER																												
Opstellen concept																												
Definitief eindconcept				01-jul																								
Uitloop / aanvullend onderzoek																												
Besluit GS vaststelling MER						13-sep																						
Beeldvormende commissie						14-sep																						
Oordeelvormende commissie							12-okt																					
Besluit PS vaststelling MER							26-okt																					
MER ter inzage																												
Horen gemeenteraden																												
Vaststelling eventuele aanpassing MER																												
beroepsprocedure												NTB																
Voorbereiding, aanbesteding, bouw																												
Voorbereiding / aanbesteding													6 maanden															
Gunning																			2 med									
Bouwvoorbereiding																					6 maanden							
Realisatie																											2 jaar	
Oplevering																											medio 2020	

Provincie Flevoland
ONTVANGEN
11 JAN. 2019

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Uw bericht van	Uw kenmerk	Zaaknummer	Datum
4 december 2018	2348353	017132548	8 januari 2018

Onderwerp	Bijlagen	Inlichtingen
verlenging samenwerkings-overeenkomst MSNF	geen	dhr. J. Kragt, 06 48 13 46 80

Geacht college,

U verzoekt in uw brief met bovengenoemde datum om verlenging van de samenwerkingsovereenkomst ten behoeve de ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland tot 31 december 2022. Dit vanwege vertraging in de planning, waardoor er nog geen onherroepelijk Provinciaal Inpassingsplan is.

Wij kunnen instemmen met het verlengen van de samenwerkingsovereenkomst tot 31 december 2022.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

GEMEENTEHUIS Harmen Visserplein 1 | 8302 BW Emmeloord | T +31 (0)527 63 39 11 | www.noordoostpolder.nl
CORRESPONDENTIE Postbus 155 | 8300 AD Emmeloord | F +31 (0)527 61 70 20 | info@noordoostpolder.nl

BESTUURSOVEREENKOMST MARITIEME SERVICEHAVEN NOORDELIJK FLEVOLAND

ONDERGETEKENDEN:

1. de provincie Flevoland, zetelende te Lelystad, te dezen op grond van artikel 176, eerste lid van de Provinciewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. Verbeek, Commissaris van de Koning van de provincie Flevoland, daarbij handelend ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van 2 februari 2021
hierna te noemen: de Provincie

en:

2. Gemeente Lelystad, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer mr. H.M. Meijdam, Burgemeester van de gemeente Lelystad, daarbij handelend ter uitvoering van het door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Lelystad genomen besluit van 2 februari 2021
hierna te noemen: Lelystad

Hierna gezamenlijk ook te noemen: Partijen.

OVERWEGENDE DAT:

- Reeds lange tijd plannen worden ontwikkeld voor de realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) bij Urk;
- De Provincie de ambitie heeft om tot economische structuurversterking van Noordelijk Flevoland te komen en de MSNF daaraan bijdraagt;
- De MSNF onderdeel uitmaakt van de maritieme strategie van provincie Flevoland. Binnen deze maritieme strategie vormen Flevokust Haven te Lelystad en de MSNF bij Urk als het ware één haven, verdeeld over twee locaties; 'one port, two locations'. Zij vullen elkaar aan en zijn geen concurrenten. Flevokust Haven is een overslaghaven en richt zich op het huisvesten van logistieke bedrijvigheid. De MSNF richt zich volledig op (internationale) maritieme dienstverlening en het huisvesten van bedrijven die actief zijn op het gebied van scheepsbouw, -afbouw en aanverwante maritieme dienstverlening;
- Lelystad het belang van de ontwikkeling van de MSNF onderschrijft, zeker ook in aanvulling op de recent in Lelystad gerealiseerde op- en overslaghaven Flevokust Haven. Met de ontwikkeling van de MSNF wordt het Flevolandse maritieme cluster verbreed. Dit is ook van belang voor Flevokust Haven en de toekomstige gebiedsontwikkeling aldaar. De maritieme serviceactiviteiten op Urk zijn van toegevoegde waarde voor de logistieke activiteiten bij Lelystad. Schepen die Flevokust Haven aandoen kunnen voor klein of groot onderhoud terecht bij de MSNF. Ook wordt Flevokust Haven aantrekkelijker voor partijen die actief zijn in projectlading en 'special projects' zoals windmolenbouw. Hiervoor zijn vaak gespecialiseerde vaartuigen en werkschepen benodigd die op Urk aanwezig zijn. Wanneer de MSNF niet tot ontwikkeling zou kunnen komen, is de kans reëel dat dit type vaartuigen uit de regio verdwijnt;
- In het Barro per gemeente ruimte is toegekend voor nieuwe bebouwing of landaanwinning in het IJsselmeergebied;
- Voor realisatie van de MSNF een inpassingsplan wordt opgesteld, dat voorziet in de ontwikkeling van buitendijks haventerrein en bijbehorende voorzieningen;
- Op 13 oktober 2016 door de minister van Infrastructuur en Milieu een ontheffing van het Barro is verleend voor het beschikbaar stellen van de maximale Barro-ruimte van de gemeenten Urk en Noordoostpolder van in totaal 10 ha t.b.v. de MSNF (zie bijlage 2). Deze heeft alleen betrekking op het buitendijkse haventerrein;
- Lelystad op 23 april 2018 schriftelijk heeft toegezegd bereid te zijn om 3-5 ha Barro-ruimte beschikbaar te stellen voor de Barro-ontheffing voor de MSNF, mocht blijken dat dit inderdaad nodig is;

- Bij het opstellen van het nieuwe Inpassingsplan expliciet de mogelijkheid is benoemd voor de bouw van bouwwerken die grotendeels boven het wateroppervlak liggen/drijven, zoals steigers, dokken en boothuizen;
- Ook de oppervlakte van dergelijke bouwwerken moeten toegerekend worden aan de beschikbare ruimte i.h.k.v. Barro artikel 2.12.2. Deze voorzieningen tasten het waterbergend vermogen van het IJsselmeer (het nationaal belang dat het Barro beoogt te beschermen) niet aan, maar het Barro maakt hiervoor geen uitzondering voor het gebruik van de aldaar benoemde ruimte;
- De reeds op 13 oktober 2016 door de minister van Infrastructuur en Milieu verleende ontheffing van het Barro alleen voorziet in de benodigde ruimte van 10 ha voor het buitendijkse haventerrein, maar niet op de in het water te realiseren voorzieningen zoals steigers, scheepsliften en dergelijke;
- Voor de realisatie van voornoemde voorzieningen in het water naar verwachting maximaal 3 hectare Barro-ruimte extra nodig is;
- De Provincie graag gebruik wil maken van het aanbod van Lelystad en 3 hectare Barro-ruimte van Lelystad wil gebruiken ten behoeve van de ontwikkeling van de MSNF;
- Voor deze uitruil een ontheffing van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in overeenstemming met de minister van Infrastructuur en Waterstaat noodzakelijk is;
- Dat deze ontheffing naar verwachting verleend kan worden gelet op het volgende:
  De toenmalige minister oordeelde - bij het verlenen van de hiervoor genoemde eerder verleende ontheffing - dat het initiatief alleen in formele zin en niet in materiële zin in strijd is met het Barro. Het nationaal belang dat het Barro beoogt te beschermen wordt niet aangetast, doordat het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied niet méér wordt aangetast, door de gemeentelijke verdeling van onbenutte bebouwingsruimte, dan het Barro maximaal toestaat. Dit feit, tezamen met de omstandigheid dat het provinciaal belang van de realisatie van de MSNF bijzonder groot is voor de regio, maakte dat in deze omstandigheden voorrang kon worden gegeven aan het provinciaal belang;
- De Raad van State in haar uitspraak in december 2019 inzake het ingediende beroep tegen het Inpassingsplan MSNF ook oordeelde dat de minister in redelijkheid de ontheffing heeft kunnen verlenen;
- Het bij de benodigde extra Barro-ruimte ook gaat om een uitruil van Barro-ruimte, waarvoor dus ook geldt dat het waterbergend vermogen van het IJsselmeergebied niet méér wordt aangetast door de gemeentelijke verdeling van onbenutte bebouwingsruimte, dan het Barro maximaal toestaat;
- Het enige verschil is dat de Barro-ruimte van Lelystad is toegekend ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven;
- De MSNF weliswaar geen overslaghaven is, maar maakt onderdeel uit van de totale maritieme strategie van provincie Flevoland. waarin is aangegeven dat Flevokust Haven en de MSNF als het ware één haven vormen, verdeeld over twee locaties; 'one port, two locations'. Zij vullen elkaar aan en zijn geen concurrenten. Bovendien blijft er met de inbreng van 3 hectare Barro-ruimte door Lelystad ten behoeve van de MSNF nog voldoende hectare over voor de ontwikkeling van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven;
- Het voor de ontheffingsaanvraag noodzakelijk is dat de afspraken over deze uitruil bestuurlijk zijn vastgelegd.

VERKLAREN OVEREEN TE ZIJN GEKOMEN ALS VOLGT:

1. Lelystad stelt voor de realisatie van de MSNF 3 hectare van haar buitendijkse ontwikkelruimte, ook genoemd Barro-ruimte, - te weten 150 hectare ten behoeve van woondoeleinden, daaraan gerelateerde activiteiten en een overslaghaven die zonder compensatie van waterbergend vermogen aan het waterlichaam mag worden onttrokken - ter beschikking.
2. De provincie dient, gelet op de bereidheid van de gemeente, hiervoor een aanvraag om een ontheffing in bij de minister.

3. Indien er geen onherroepelijk Inpassingsplan voor de MSNF komt, of de daarin vastgelegde Barro-ruimte verminderd wordt, dan vervalt de (resterende) Barro-ruimte terug aan Lelystad. Dit geldt ook indien bij toekomstige herzieningen van het Inpassingsplan besloten wordt om de toegestane Barro-ruimte te laten vervallen of te verminderen.

Getekend op 2 februari 2021

Voor akkoord namens de gemeente Lelystad

De heer mr. H.M. Meijdam

Voor akkoord namens de provincie Flevoland

De heer L. Verbeek